КАНАДА

часопись просьвітна, економічна і політична виходить кождого тижня у вівторок.

Видавці: Руська Видавнича Спілка в Канаді.

Річна передплата	$1.00
За границею	$1.50
Поодиноке число	5 ц.

Адреса Редакції і Адміністрації: „КАНАДА" 261 Fort Street Winnipeg, Man.

CANADA

Ruthenian Weekly

Publishers RUTHENIAN PUBLISHING CO. Ltd of CANADA
John Sluzar -- editor.

Subscription Per Year	$1.00
Foreign Countries	$1.50
Single Copies	5 ct.

For advertising rates and all business matters address RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. 261 Fort Str. Winnipeg. Man.

УВАГИ.

ДЛЯ РОЗВОЮ МАНІТОБИ.

В попереднім числі нашої часописи ми наводили промову премієра Манітоби, Sir R. Roblina, як представителя тутешнього консервативного ряду, в справі становища його партії до шкільної двомовної системи в Манітобі.

Премієр Роблін говорив рівнож про сепаратні католицькі школи у Вінніпеґу та сказав, що католики які вже від 23 літ утримують своїм коштом сї школи, а рівночасно платять податки на школи публичні, до яких не посилають своїх дітий, мають слушність в своїх домаганях, щоби шкільна рада міста Вінніпеґу приняла згадані католицькі школи під свою опіку, а тим самим щоби зменшити ті тягарі, які поносять під сею пору католики. Вінніпеґська шкільна рада хоче заопікуватись сими школами; католики також жадають, щоби шкільна рада сими школами заопікувалась; інспектор McIntyre, який має нагляд над школами у Вінніпеґу годить ся так само на се жаданє. — Саме тепер провадять ся над сею справою переговори і належать сподівати ся, що все буде полагоджене для користи і задоволеня всіх партій.

Отся втсне прихильність п. Робліна до католицьких приватних шкіл, вказує найлїпше на те, що як премієрови так і консервативній партії в Манітобі розходить ся о те, щоби меньшости мали право користувати ся вільними рідньськими правами, та щоби вони мали забезпечене в розвитку себе і своїх дітий; а се все знов є найлїпшим доказом поступовости теперішного манітобського ряду. З огляду на таке прихильне становище консервативного ряду взглядом націй та меншостий в провінції, сподївати ся належить, що всї сї меншости будуть іти з рядом та будуть його підпомагати в сих стремлїнях.

Будова добрих доріг в Манітобі.

Побіч справи шкільної, дуже великої ваги, головно для фармерів, є справа будови доріг по фармах цілої провінції, про будову яких говорив п. Роблін, та на які консервативний ряд Манітоби хоче виплатити при найблизшій сесії манітобського сойму округлу суму $2·500,000 (два і пів міліона) долярів.

Здаєсь, нікому не треба поясняти тих користий, які принесуть мешканцям нашої провінції, а головно фармерам добрі дороги; користи сї потрафлять оцінити найлїпше самі фармарі, яким сї дороги улекшать комунікацію та загалом тяжке фармерське житє. Ми наведемо тут слова самого премієра Робліна, відносячі ся до будови сих доріг. Ось вони:

„Границї нашої провінції зістали розширені, фінансові зарядженя з домініяльним правительством відновлено. Все представляє ся задоволяючо і нашим обовязком, як прогресивного ряду, є — зробити щось, що принесло-би користь для населеня — а сим є власне справа добрих доріг, в нашій провінції

"Ми думаємо, що фармарі та загалом населене провінції, що живе в сільських дістріктах має повне право на спеціяльний взгляд. Сим взглядом, сею потребою для фармарів є власне ухвалене ґовернментом буджету на будову і поліпшене доріг, які принесуть неочислені користи для населеня що буде дальшим доказом поступовости провінції Манітоби. На найблизшій сесії парляменту ми переведемо право, після якого має бути видана сума 2.000.000 дол. на будову і поліпшене фармерських доріг."

Крім доріг, які має уряд побудувати в провінції, заявив премієр Роблін, що ряд задумує також построїти публичну різню у Вінніпеґу, над якою будуть мати догляд провінціональні урядники, а крім того буде построєна також ледівня, в якій можна буде переховувати мясо і т. п.

Отсе в короткости ми переповіли програму праці та проєкти які хоче перевести в житє теперішнє правительство Манітоби. Як бачимо, всї зарядженя та проєкти суть обчислені на користь і добро тутешнього населеня, треба отже всїми силами постарати ся, щоби правительство мало спромогу перевести се все в житє.

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС" БОРОНИТЬ СЯ.

В числї 46-ім „У. Голосу" в статї „На політичні теми" читаємо оборону-відповідь ред. „У. Г." на наші запити й закиди та „вияснене" становища „У. Г." до тутешної політики,

Погляньмо отже як „У. Голос" розуміє тутешну політику та яке повинно бути, після нього, відношене людий до сеї політики. Говорячи про тутешну політику треба мати на увазї дві партії, котрі сю політику творять.

Отже так; після розуміня „У. Голосу" політика се є пр. загальна погода, а партії — се є пр. гарна погода і лиха погода (веремя і слота). Скажім, що консервативна партія, се — веремя, а ліберальна се — слота. Для людий потрібне є і одно і друге: Раз веремя, а раз дощ. — Лучить ся, людям дуже потрібно дощу, а тут, як на злість гарна погода, сонечко сьвітить і „гарній погоді" ані в голові те, що людям потрібно дощу — другим разом лучить ся, паде дощ і слота така, що крий Боже, а тут, як на перекір, людям потрібне гарної погоди... Після розуміня „У. Голосу" треба кричати „ганьба" то слоті, то знов гарній погоді — однак нарікане, ані „ганьба" „У. Голосу" не поможе, бо в виборі гарної чи злої погоди, люди не мають голосу, не можуть погоди змінити і застосувати після своїх потреб.

Єсли політика, а дальше партії, які політику творять, були справді такими річами чи справами, в яких люди не мали-б ніякого голосу, як пр. не мають впливу на зміну погоди, тоді-б „У. Голос" мав слушність — але ми знаємо, що політика і партія се не погода, се не веремя і слота, як се виходить з розуміня „У. Голосу". Ми знаємо, що політику творять партії, а партії люди. Поступки отже і чини партії залежать від людий, які в даній партії находять ся і від сих самих людий залежить і сяка або така політика. Значить: які люди, така партія і такі її діла.

Бути партійним — не значить бути прислужником партії — як пише "У. Голос", а противно бути партійним — значить творити партію, впливати і творити єї діла, поступки — творить політику!

Єсли пр. редактор „У. Голосу" побачить кавалок неуправленої землї, на якій ростуть бодаки і буряни — то чи він богато поможе, коли стане собі з боку і почне кричати: Ганьба бодакам! Ганьба тій землї, що бодаків родить!? — Ні, крик тут нич не поможе.... Треба взяти в руки плуг, землю зорати, счистити, засіяти пшеницю — тоді і місто бодаків, вродить пшениця, а по бодаках і слїду не стане..... Така сама справа і з партіями та їх роботою.

Наша часопись „Канада" не хоче, щоби Русини-Українці були чіїми небудь слугами, і ніколи она сего не преповідувала, ані не проповідує, а противно наша часопись бажає, щоби наші люди були самостійними, панами самих себе, були сьвідомими горожанами краю, та мали голос в управі собою та своїх справ — а се все зможемо осягнути через партійність, через спільну акцію з партією чи партіями, які справами краю заряджують, -- „Український Голос" однак, в своїй дитячий упертости чи зарозумілости, говорить бундючно: „..... У. Г. не займе ніколи партійного становища, бо так він зійшовби з народного ґрунту".

З повисшим висловом свого політичного становища, питає рівночасно нас „У. Г." в який спосіб його робота пхає людий в руки політичних махерів та багно корупції, коли „У. Голос" якраз виступає проти виборчих надужить?!

Єсли „У. Голос" справді не уміє собі відповісти на згадані питаня як і чим він приготовляє ґрунт для корупції і махерів, то ми йому на се відповімо: — Безпартійність і єї проповідуване, отсе якраз ґрунт для всяких „махерів", і „махерств". "У. Голос" знає дуже добре, бо вже й сам нераз писав про се, що наші люди суть мало-сьвідомими а з малими виїмками, прямо суть анальфабетами політичними; значить ся, не знають і не розуміють, о що котрій партії розходить ся, що котра з них обстоює, чого котра з них бажає і т. п. - і отсе саме не розуміне отся несьвідомість є власне найлїпшим полем для всяких „махерств". — Люди сьвідомі горожани, які розуміють, о що розходить ся, ніколи не допустять до яких небудь надужить. — А чим "У. Голос" причиняє ся до розясненя сеї справи? Безпартійностію, себ-то безпрограмовостію та неґованем краєвої політики?—

Ми не перечимо, що діють ся підчас виборів надужитя і ми самі є противні і ганимо такі надужитя. Але не всюди надужитя діють ся. Скажіть же, пани від "У. Голосу", що наші люди мають робити там, де вибори відбувають ся цілком правно і чисто?

Чи-ж вибори і спосіб їх переведеня, мають бути альфою і омеґою всїх поступлятів, всїх стремлїнь, всеї нашої політики? — Чи поза виборами пани з „У. Голосу" не можуть вже нич більше добачити?— Чи-ж подібні думки, які висловлює „У. Голос" не є найлїпшим доказом його безцільности і безпрограмовости?

Хоч як „твердо" з початку (в згаданій статї) обстоює „У. Голос" свою безпартійність, при кінцї однак троха лагідніє та годить ся вже на „торг" та на компроміс з котроюсь з партій, однак поки що дуже невиразно, встидливо.... Ми сподїємось що „У. Голос" в короткім часї таки добре розпізнасть свою дотеперішну блудну дорогу, відкине свій удаваний встид та скаже щиро і отверто: Русини повинні попирати і голосувати при найблизших виборах за тою партією, котра відносить ся прихильно до наших культурних і національних домагань — а тою партією є — партія консервативна.

Дістаньте безплатну ФАРМУ

В ВЕЛИКІЙ КАНАДИЙСЬКІЙ ПРОВІНЦІЇ

МАНІТОБІ

ДЕ

панує добробит.

Манітоба є славною через свою богату землю, котра родить найкрасшу пшеницю в сьвіті, а також і всяке друге збіже — овес, ячмінь іт. п. —і найкрасшу огородину в сьвіті.

Манітоба була першою провінцією Західної Канади, що привабила поселенців, а будучи найдавнїйше заселеною она дає нагоду до успіху своїми школами, телефонами, дорогами і т. п.

Кождий фармер, що займа є ся мішаним господарством і плекає худобу, безроги, вівцї і конї, або огородину і молочарські продукти, має найбільший ринок в Західній Канадї. Все що фармер продукує зараз закуповує ся і завсїгди по доброй цїнї місцевими купцями

Безплатні Гомстеди, що складають ся з 160 акрів, роздають ся поселенцям У рядом і багато Русинів розпочали фармерство на сїй земли і тепер стоять на добрім становищи.

Єсли хто не хоче зараз розпочинати роботи на своїй фармі доки не зрозуміє обставин краю, той може легко знайти роботу на якій будь другій фармі за добру платню. Опісля набувши практики може мати свою власну фарму.

Манітоба має ще досить місця на тисячі поселенців, бо Манітоба є дуже велика країна, рівна кількомевропейським провінціям злучених разом. Приходіть до Манітоби і будьте незалежними.

Напишіть ще нинї за гарною ілюстрованою книжкою про Манітобу Она вам буде вислана БЕЗПЛАТНО єсли ви напишете до:

Department of Agriculture

Winnipeg, Manitoba, Canada.

Канцелярія Нотаріяльна

Єсли хочете купити шіфкарту до або зі старого краю. Виміняти або післати гроші до краю. Продати або заміняти фарми, гаки, лоти, або виробити позичку, або єсли хочете полагодити яку справу старокраєву або тутешню, то у давайтесь до нас з довірєм, а ми Вас обслужимо чесно, совісно за умірковаиним винагородженєм.

В нашім офісі працює Українець, котрий має судову практику в старім краю

Пишіть або приходіть на адресу:

Fenson & Schiller

НОТАР і КОМІСАР УРЯДОВИЙ

854 Main str. Winnipeg, Man.

Phone St. John 162.